

УНИВЕРЗИТЕТ „Св. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ – СКОПЈЕ

*Во пресрејќи на
Десеттијата орајторска вечер
„Иво Пухан“*

Својо 55
Својо 2008

**ПО ПОВОД 55 ГОДИНИ ОД ОСНОВАЊЕТО НА
ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ - СКОПЈЕ**

**ВО ПРЕСРЕТ НА
ДЕСЕТТАТА ОРАТОРСКА ВЕЧЕР
*„ИВО ПУХАН“***

Издавач:

*Правен факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот
„Св. Кирил и Методиј“ – Скопје*

За издавачот:

Проф. д-р Гале Галев – декан

Уредници:

*проф. д-р Мирјана Поленак Акимовска
Димче Анасиев*

Ликовен уредник:

Билјана Стевковска - Савиќ

Јазична редакција

Божо Стефановски

Компјутерска обработка и печат

Академски печат - Скопје

Тираж:

500 примероци

Димче Анасиев

четврта година, правни студии

MACEDONIA ANTE PORTAS
(Пародија во Е-moll / драма во свршен чин)

Никој од вас луѓето не се сеќава на таа средба. Кажуваат дека се случила неколку години пред да го убијат рускиот цар. Биле тоа првенци на своите генерации. Едниот бил **Тургењев**, другиот, пак, **Достоевски**. Тогаш првиот, познат по своите симпатии кон Европа се обратил со зборовите: „Господине Достоевски, на Вие морате да признаете дека единствениот цивилизиран пат е европскиот, а сите обиди да останете независни се само чиста будалаштина!“ На ова, тмурниот Достоевски уште повеќе се замрачил и рекол: „Господине Тургењев, та зарем Вие сега ми говорите за некаква нивна цивилизација божем и сами не знаете какви луѓе живеат таму. Па таму глупавите се многу поглупави од нашиве, а нечесните далеку понечесни!“...

Години многу поминале оттогаш, никој од вас луѓето не го помни тоа време. Можеби вашата кратковечност ве прави слепи, а сепак тие го земаат мечот и сакаат да судат!

А јас, јас на година еднаш говорам, а место награди курбан земам. За оваа сакав да ви стокмам помпезен говор за нашата европска иднина, но сфатив дека згазеното достоинство на моите сограѓани не може да го ублажи никаква реторика. И така ги баталив госпоѓите Музи за некое посреќно поколение, ако такво некогаш, дај Боже, пркне на оваа земја која толку £ даде на Европа, а од неа ништо не доби.

И им реков на луѓето, и тоа неколкупати, дека ми студи повеќе да стојам построен во сенката на Континентов, ама тие веќе ми пресудиле за мојот скептицизам и рекоа „зло е!“ - тогаш зло сум и како зло ќе ви говорам, бидејќи сите се правите добри во границите на куртоазијата, а злото е зло оти беше добрина, а луѓето – луѓето се плашат. Погледнете ги само колку се куси, куси како животот нивни - сите бараат нешто, на сите нешто им недостасува, сите за нешто се борат, трчаат, парадираат, се интегрираат - измислуваат илјада начини да си ги решат проблемите. Тоа е природно, нели – ќе речете - секој човек сака да ја заборава својата болка, а колку повеќе сака – толку повеќе се сеќава.

И јас се сеќавам на него, беше мој пријател, првенец на генерација – прв на печалба што тргна. Луѓето збунети го прашуваа, а тој постојано одговараше: *Ќе се вратам, ќе се вратам богат!* Други, пак, велеа: - *Касметлија, стиел со босилок под перница!...* Касмет, касмет никогаш да не видат.

Сите го чекаа да се врати тој што сега заминуваше во практичната и разумна Европа каде што сите биле богати и среќни. Стана богат, но никогаш не стана среќен! По некоја година ми пиша дека спечалил, а мене неznam зошто, ме обзеде некоја малограѓанштина и да не останам покусому напишав: *и јас спечалив!!!*

Сум спечалил. Што бре?

- Сум бил во Дизниленд, сум се испентарил на Ајфеловата кула, сум £ сирнал под долништето на Кипот на слободата...

- А што спечаливте и вие овие години затворени во две педи земја, отсечени од светот, отсечени од животот, од гламурот кој се случува онаму некаде зад онаа проклета Шенгенска завеса!

Старата европска госпоѓа се заплетка во мрежата од сопствената привлечност. Сто и повеќе години Европа само студира и гради фабрики... Знае таа точно колку грама барут се потребни да се убие еден човек; знае да ни праќа дипломати кои добро навиваат часовници и на кои швепсот им е најгорчливата работа во животот, но простете, таа не знае како да оддаде почит, да направи атер; не знае да прави кебапчиња, не знае дури ни како да те направи среќен барем еден единствен момент.

Но, вие како да сте воспитани на ништо да не се чудите; на се ве научија, исто ви е и луто и благо, и солено и кисело... Навикнавте на презир за да си купите мир. Коленичите пред дверите на полисот чекајќи да ве прими во своите „општествени благодети“. Во име на интеграцијата тренирате мултиетничка демократија во циркусот Западен Балкан, си јадете плескавици од МекДоналдс, бркате мачки по керамици и користите Интернет и тоа само во недела, оти другите денови не ви стасува ни за толку!

А неznam патем, ни дали некој ве информирал дека Евро-парламентот деновиве ќе донесе одлука според која сите Европејци ќе мораат да имаат носови со еднаква должина, бидејќи тоа била единствената разлика меѓу нив. А потоа, сите ќе бидеме исти: како копчиња од сако, како автомобилите „Ford“, како десет илјади примероци на „Times“...

И зарем мислите дека тоа, пак, ќе бидете Вие? иситнети целите на парчиња; целите од случајности, од нераспознати причини, од смислата што постоеше, па се зафрлила и сега повеќе не знаете што сте во овој крш.

Ете затоа мојата маленкост Ви ја раздаде оваа пародија вечерва, онака искрено, како што само нашиот човек знае да раздаде за душа, за моја душа, за твоја душа, за душите наши умрени во ова време заборавено.

Знам јас дека на многумина не ви се допадна ова што го говорев, ама ако, имајте ме тогаш за подбив, нема да ви биде првпат: земете шугаво магаре, врзете ме наопаку да го јавам; пуштете ме таков да шетам низ градов, нека се собере сј што може да оди – мажите нека ме плукаат, а жените нека си ги кријат керките да не ги префати, оти нели зло сум и како зло јас ви говорев...

Години многу ќе поминат, никој од Вас луѓето не ќе го помни ова време; можеби Вашата кратковечност Ве прави слепи, а сепак тие го земаат мечот и сакаат да судат. А јас, јас на година еднаш говорам, а наместо награда курбан земам...

(Благодарност до: Фјодор М. Достоевски, Евгениј Земјатин, Херман Хесе, Меша Селимовиќ и Југослав Петровски – оти нивните писанија ми беа инспирација за оваа беседа...)